

ARTIS

RITENUTO

Gegil in de tuin van oh en ah
dat ik rustig onderga, ik speel
een deuntje op een losse spijl
en tokkel: do ti do la ti sol la.

Ik treuzel bij de laatste la,
die tingel ik subtiel. Ik tril
verfijnd in mijn triangel
na, een deuntje en een tralala.

Te zacht voor de jungle, ik verga
in woest gebabbel en gelach.
Mijn dartele triangelslag
sterft weg in hoest en hoempapa.

Tot ooit een dag, een trillende dag
ik toonladders op de tralies sla
en alle metaal te buiten ga:
nu slinger ik nog van och tot ach.

CONTRAPUNT

Ik ben een vrolijke troubadour
toebadie toebada toebadour!
De zon in mijn pels en pompompom
klim ik hoog in mijn tenor,
tot ik bovenin de kooi aankom.

Daar draai ik om en duikel door
in een korte fuga van triool
taratie tarata taratomtom!
De dag is een vliegende ouverture,
de kooi een dansende kolom.

Maar niet voor de buurman, oude brom
die zich aan al mijn noten stoort
en diep graaft in de gromgrom.
Hij brult van maat en mallemoer
en dreigt van boem en rombom.

Het is een grappige polyfoon,
zijn slagwerk tegen mijn tenor,
de tralies houden ons in toom.
Hij dondert en ik doedel door
toedeloe toedelom tomtom.

BOOMSKELET

Ik ben hier in een kooi gezet
om heibel en kabaal te maken,
een ketting is met zware haken
van rateketa en retteketet
vlak boven mijn poten vastgezet.

Ik ratel dat mijn botten kraken
van rataketa en retteketet
en trommel op de dode staken
die rataketa en retteketet
afbreken van het boomskelet.

Ik werk wat bij met tang en teken
met rataketa en retteketet
en raffel zonder onderbreken
af mijn driftige alfabet
van rataketa tot retteketet.

Men papegaait me na en doet
van rataketa en retteketet.
Ik word besproken en bekeken
en voortdurend in de zijk gezet
in rateketa en retteketet.

Maar om het niet te gek te maken
heb ik een bordje neergezet:
VERZOEKE DE APEN NIET,
met grove letters, AAN TE RAKEN,
aan te rataketa en retteketet.

KLUIZENAAR

Mijn eenzaam leven wandelt in een straatje
licht, langs een tralie en boven voederbakken,
losjes loop ik met de handen in de zakken,
stil heeft mijn hart het oerwoud losgelaten.

Kloosterling aan stalen kettingen
zit ik te staren op mijn kale billen.
Mensen zie ik dansen, springen, gillen
en met roze wangen voor de kooi aandringen.

Koude kunstjes van een koude kermis
voer ik voor ze uit: glimlachen, naäpen,
voorover buigen, spugen, aangapen.
En dat is alles, dat is Artis.

Dichter komen ze en dreigen, loeren,
wurmen tussen spijlen met een vinger
en vloeken als ik dans en wegslinger.
De wereld is hartstochtig, hoerig.

Ik ben onaangepast en zit hier vast.
Een raster scheidt me van de wereld af
die 'k schuchter zie en als van achteraf.
Gelukkig ben ik veilig en onaangetast.

Vrij zal ik van hun klauw en misdaad blijven,
kalm zien mijn ogen al het dringen aan:
een stoet van dommerds zie ik langs me gaan.
Mijn kooi is klein, maar vol van perspectieven.

LIED VAN DE VROLIJKE APEN

je moet vooral aapvrolijk
en vermakelijk
aapmakkelijk
en smakelijk
je moet vooral aapsprakelijk zijn

spreek aap en pak smak raak
aapsmakelijk spraakmakelijk
hiepiep hoera hoeraap

je moet vooral niet zakelijk
ziekmakelijk
en akelijk
slaapmakelijk
je moet vooral raarsnakelijk zijn

waak aap en wok wop vaak
ontzakelijk ontwakelijk
hiesliep hoerap hoeraap

je moet vooral aanrakelijk
hap vaak en raak
spraakmakkelijk
aapsmakkelijk
je moet vooral aaptijtelijk zijn

smak aap en snak smak raak
aapsmakelijk spraakmakelijk
hiepiep hoerap hoeraap

KEERKRING

Ik huppel langs de traliebaan
en meet de schaduw in mijn stap,
vanmiddag kort, vanavond lang
ik maak een sprongetje voor de grap
een hoepla en een handjeklap.

Mijn kooi is twee koprollen lang
en juist twee huppeltjes breed,
dat is niet klein maar ook niet groot,
van één twee hop tot één twee stop,
het is een gerieflijk gevang.

Veel kleiner is de keekring van
wie op productie wordt gezet,
en opgefokt en loddervet
verkruid in kronkels kroket
de voedselketen in moet gaan.

Ik kronkel liever in mijn kooi
van één twee hop tot één twee stop
en speel de jolige clown.
Ik kan nog duikelen over de kop
en recht weer in de klauwen staan.

KOOI

Ze zeggen niets, geen dag of goedmorgen,
maar zwijgend komen ze er zomaar aan,
de dagen zonder iets en zonder zorgen.

Ze vragen niets en moeten zo weer gaan
maar even blijven ze een beetje staan
te mijmeren van niets en van vanmorgen.

PROOI

We knijpen zacht en slaperig
oranje kooien vonkende ogen
dicht, we strepen in een gulzig
licht, we pezen billen en bogen.

We kruipen traag en rug aan rug
en draaien roofdier rond, we deinzen
heen en terug en hongerig,
we sluimeren muizen en grijnzen.

We klauwen vinnig prooi op prooi
en krabbelen ijzerzacht, we krommen
tanden in een tralielach. De kooi
slikt onverwacht, we grommen.

TROMMELAAR

Zwoel in de nacht zingt een muskiet
een zacht en snoezig liefdeslied
maar zoemend zoen ik liever niet.

In koorts zweet ik een klamboe uit.

Zacht houdt de toon de tovervlieg
houdt aan zijn ijzerzgend lied
zingt aria malaria.

In angst sla ik een triller uit.

De trom slaat traag de trommelaar
slaat mis de mug de gammelman
slaat aria bombaria.

Ik beef en bibber bamboefluit.

WATERKANT

Ik ben een roze lanterfant,
veel heb ik niet te doen, ik kan
op één poot in het water staan
en kijken naar de kikkerstand.

Bij wind en hoge waterstand
wil ik wel eens de wal opgaan,
maar nooit zo lang, ik houd meer van
mijn plekje aan de waterkant.

Soms zie ik aan de waterrand
een vriendelijke snuiter staan,
hij kijkt me wat nieuwsgierig aan
of peutert aan een waterplant.

Een ochtend spreekt me aarzelend
die wonderlijke dwaalgast aan:
'Hoe, hengelaar, ben jij hier aan-
geland? Vertel eens wie je bent.'

Ik schrik: 'ik ben niet interessant,
want ik kan niets, behalve dan
op één poot in de modder staan
en kijken naar de waterstand.'

'O goede vriend en variant,
blijf jij je leven lang hier staan?
Je vliegt nooit op, je wilt stilaan
niet vluchten uit dit waterland?'

De fonkelende flamingant
kijkt me meewarig aan, schiet dan
me schaterend voorbij tot aan
de stengels aan de overkant.

Ik richt me op en fladderend
probeer ik met hem mee te gaan,
hij trekt me onweerstaanbaar aan.
Het is vergeefs, ik ben verlamd.

'Ik kan niet met je mee, passant,
men houdt me vast in deze tuin.
Ik ben niet vrij in mijn bestaan,
ik ben ontvleugeld en onthand.

Nooit zal ik met jou snaterend
de roze wieken openslaan.
Het is een kansloos vizioen
dat rimpelt aan de waterrand.'

CLAIR-OBSCUR

in de vogels driften vangen
in de veren angsten plukken
kraaien lokken in een kooi en
met een kleed toedekken

onverwacht het doek afrukken
schrikken triomfantelijk slaan
en vliegen ijlings klapwieken
in clair en vrijheid open gaan

in glinstering en gouden kooi
te kwetter en te keer gaan licht
beminnen licht vervloeken licht
met licht te pletter slaan

blind de vleugels voor de ogen
storten in een donkere baan
in donzen pijnen knipogen
in ver obscur ten onder gaan